

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenišna
izdaja za celo leto 60 din.
Plača in tožise v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 136.

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.933

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
meda in petek

Ljubljana, petek 29. novembra 1940

Cena posamezni
številki din 150

Na praznik zedinjenja

Prav za prav je danes kar nepo-
trebno pisati o našem velikem na-
rodnem prazniku zedinjenja. Saj
nam pravijo veliki dogodki okoli
nas dan na dan, kako veliko se
moramo vsi zahvaliti našemu ze-
dinjenju, ki nam je dalo to moč,
da nismo bili potegnjeni v vojni
vrtinec. Z veliko hvaležnostjo v
sreči bi zato morali vsi praznovati
naš 1. december, a tudi s trdnim
sklepom, da bomo v bodoče še ze-
steje in še bolj odločno pospeševa-
li vse, kar utrjuje naše zedinjenje
in nastopali proti vsemu, kar to
zedinjenje slabi.

Ni pa še konec vojne in zato mo-
ramo biti pripravljeni še na marsi-
katere razburjene dneve, saj je da-
našnja vojna tudi vojna živcev. To
pa se pravi, da v tej vojni samo
tisti ne podleže, ki ima visoko
moralo, ki ga tudi težja nesreča ne
stare in ki je tako močnega duha,
da je pripravljen tudi na največjo
žrtv. Dogodki okoli nas so nam
dokazali, da je takoj izgubljen
vsak narod, ki te visoke morale
nima, ker danes se vodi vojna z
vsemi sredstvi, ko se vsaka slabost
tako kaznuje, ker vsaka slabost
odpira nasprotniku najbolj ranli-
vo mesto. Ta pa potem tudi za-
nesljivo in močno udari.

Sedanja vojna živcev je za nas
tem bolj nevarna, ker živimo na
silno eksponiranem mestu, ko smo
vedno izpostavljeni močnim tujim
vplivom in tujim propagandam.
Tem bolj je zato potrebno, da smo
krepkega duha in da nas preveva
vse močna in nepremagljiva vera
v naš narod, v našo lepo, zedinje-
no domovino.

Ta vera nam je potrebna tudi
zato, ker tudi naše notranje zade-
ve še dolgo niso urejene tako, ka-
kor bi morale biti. Zlasti v našem
gospodarskem življenju občutimo
še vedno velike motnje in marsi-
katere nova uredba, ki jo dobimo,
je tako slabo premišljena, da bi
mogla spraviti gospodarske ljudi
v obup. Še vedno moramo vedno
znova ugotavljati, da še ni doseže-
no ono sodelovanje med državnimi
oblastmi in našimi gospodarskimi
organizacijami, kakor bi bilo že-
leti. Še vedno pa prihajajo nove
pritožbe zaradi dela naše admini-
stracije in še vedno je polno vzro-
kov za nastajanje novega nezado-
voljstva ljudi.

Toda kljub temu in navzlic vsem
težavam! Vseeno se naše živi-
ljenje razvija in počasi vendarle
napreduje. In kar je glavno, so
nam ostale ohranjene vse možno-
sti za naš še mnogo močnejši raz-
voj. To pa je odvisno le od nas
sami. Vsak od nas mora več de-
lati, kakor je delal dosedaj, vsak
od nas mora več žrtvovati, kakor
je žrtvoval doslej in naš razvoj se
bo hipoma ter visoko dvignil.

Na naš najvišji narodni praznik
je treba, da spoznamo to svojo
dolžnost posebno močno, da bo po-
večana naša volja za delo v korist
celote, za napredek naše države in
za utrditev našega zedinjenja.

Vsak narod si sam ustvarja svo-
jo bodočnost. Jugoslavlani smo to
že občutili. Čeprav maloštevilni in
razkropljeni v raznih državah, če-
prav revni na sredstvih, smo ven-
darle premagali vse težave ter si
po petstoletnem trpljenju ustvarili
svoje zedinjenje in osvobojenje.

Duh, ki je bil v naših prednikih, odločil tudi v sedanjih časih. Za-
to pa mora biti naš praznik zedi-
njenja vsem opomin, da ostanemo

duhu svojih prednikov zvesti, da
ostanemo tudi v sedanji živčni voj-
ni neomajni.

kah. Vedno pa se mora imeti pred
oči resnico, da more plačevati
davke samo tisti gospodarstvenik,
ki zasluži.

Na vse zadnje pa je treba opo-
zoriti še na nekaj. Narodni kapital
ustvarja trgovina. V trgovini je
tudi investirano primeroma naj-
več narodnega kapitala. Če se uni-
či trgovina, se uniči narodnemu
kapitalu tudi glavni vir, ki omo-
goča njegovo rast. Kakor hitro pa
se enkrat načene narodni kapital,
se tudi že začene njegova pot na-
vzdol. Lahko je danes blebetati,
da je trgovina odveč, da je že za-
starela, toda katastrofa bi bila za
narod, če bi res izgubil svojo tr-
govino. Brez trgovine ne bi mogel
ohraniti svojega narodnega kapi-
tala, z uničenjem trgovine bi si
nadalje uničil aparat, ki je skozi
deset in desetletja vzorno skrbel
za preskrbo prebivalstva z vsem
blagom in namesto prostovoljnih
sodelavcev in zato z največjo vne-
mo in na svoj riziko delujočih
trgovcev bi dobil birokrate, ki bi
bili brez pravih izkušenj in ki bi
vse delali na tuj riziko. Nobenega
dvoma ni, da bi bila ta spremem-
ba ljudstvu samo v škodo.

Zato čuvajmo to, kar imamo in
ne uničujemo z lahkomišelnimi
predpisi naše domače trgovine,
ki nam ustvarja prepotrebni na-
rodni kapital. Ustvarjati pa ga
more le na podlagi dnevnih trž-
nih cen in zato naj te tudi obve-
ljal!

Narodni kapital se more ohraniti

samo z uporabo sistema dnevne tržne cene

Vprašanje cen postaja vedno
važnejše, ker je prav od pravilne
rešitve tega vprašanja odvisna ne
samo preskrba prebivalstva, tem-
več tudi nemoteno delovanje na-
rodnega gospodarstva in ne na
zadnje tudi ohranitev narodnega
kapitala. Vsi gospodarski ljudje
so si edini v tem, da se more
vprašanje določevanja cen rešiti
samo na podlagi dnevnih tržnih
cen. Naši gospodarski ljudje so to
že zadostno poudarili, prav isto
pa pravijo tudi hrvatski in srbski
gospodarski ljudje in na tej pod-
lagi so rešili to vprašanje tudi v
državah, kjer imajo najbolj popol-
no izvedeno dirigirano gospodar-
stvo. Nemško gospodarsko mini-
strstvo je izdalo odlok, da vse no-
vo določene cene veljajo tudi za
stare zaloge. In drugače tudi biti
ne more, ker bi nastala popolno-
ma nevzdržna situacija, če bi ve-
ljale v trgovinah dvojne cene, ene
za staro blago, druge za novo. Či-
sto izključeno je, da bi mogel trgo-
vec prepričati kupca, da mu pro-
daja novo blago, če pa bi bila ce-
na starega blaga nižja. Trgovec pa
tudi ne more začeti s prodajo no-
vega blaga natančno v tistem hi-
pu, ko je odprodal zadnji kos sta-
rega blaga. Kdor se le količkaj
zamisli v trgovski posel, mora pri-
znati, da so dvojne cene v trgo-
vinji za isto blago nekaj nemogo-
čega.

Pri nas se je reševalo vpraša-
nje cen od vsega početka silno
enostransko in zato napačno. V
začetku so imele oblasti pred oči
samo to, kako bi preprečile dvig
cen. Čisto so puščale ob stran vpra-
šanje, kako napolniti zaloge, kako
preprečiti pomanjkanje blaga, kaj-
ti to vedno nujno vodi do zvišanja
cen. Poleg tega so oblasti vi-
dele pred seboj le trgovca, in na-
vadno najmanjšega detajlnega tr-
govca, ki sploh ne more določiti
cen, temveč kateremu se cene dik-
tirajo.

Kako naj se torej reši vprašanje cen?

Odgovor na to vprašanje je sa-
mo eden, da na podlagi dnevnih
tržnih cen. Kar so uvedli v vseh
državah, kjer imajo dirigirano
gospodarstvo, kar je uvedla Nem-
čija, ki ima pač najboljšo upravo,
to mora veljati tudi pri nas. Če
je nemški gospodarski minister
odredil, da veljajo nove cene tudi
za stare zaloge, se mora tudi pri
nas tako postopati.

To pa je tudi edino pravično,
ker trgovec ne sme in ne more
izgubljati substance svoje trgov-
ine. Če prodaja trgovec sto metrov
blaga ali sto kilogramov železa,
mora za izkupiček dobiti toliko,
da more po odbitku vseh režijskih
stroškov in tudi svojega zakonito
dovoljenega dobička, kupiti zopet
sto metrov blaga ali sto kilogra-
mov železa. Noben trgovec ne sme
in ne more drugače postopati, če
seveda noče svoje trgovine likvi-
dirati, v kar bi ga prazni predali
tudi končno prisilili.

Po tem načelu, da se določa ce-

lirajo. Zlasti pa so se mu cene
diktirale ob izbruhu vojne, ko so
tovarne, karteli itd. naravnost po-
stajali kot pogoj dobave blaga,
da se plača vsaka zahtevana cena
in po plačilnih pogojih, ki so jih
oni predpisali.

Čisto pa se je pozabilo na pro-
ducenta, ki je za določanje cen pač
neprimerno bolj odločilen kakor
pa detajlist. Slabe posledice tega
enostranskega in polovičarskega
določanja cen so se zlasti poka-
zale, ko so se maksimirale cene
žitaricam le za trgovino, ne pa tu-
di za producente. Vedno nove do-
ločbe, ki jih je zaradi tega morala
izdajati oblast, jasno dokazujejo,
kako velika zmešnjava je zaradi
tega nastala. Poleg tega pa je bila
aprovizacija prebivalstva resno
ogrožena in mnogi kraji so bili
brez koruze in moke.

Opozoriti pa je treba tudi na to,
da se cene blagu niso zvišale sa-
mo zaradi višjih cen v tujini, tem-
več tudi iz čisto notranjih razlo-
gov. More se celo reči, da niso
nekateri tuje tovarne posebno
zvišale cen, če se je tuje blago
vseeno močno podražilo, so vzro-
ki tudi v naslednjem. Zvišal se je
carinski azlo od 13 na 14 din za
zlati din. Zvišal se je davek na
poslovni promet, podražile so se
železniške tarife, a tudi nova
davčna novela je vplivala na zvi-
šanje cen, ker se je zaradi tega
znatno podražila režijska. Režijska
pa se je nadalje podražila tudi zaradi
zvišanja plač in mezd, zaradi
uvedbe pokojninskega zavarova-
nja trg. nameščencev ter zvišanja
drugih socialnih dejavov. Ta zvi-
šanja sicer res niso bila vedno
visoka, toda za mnoge trgovce se
je zaradi teh izdatkov podražila
režijska tudi za polovico. Pri tem pa
je treba upoštevati še to, da pro-
met letos ni večji ko lani, da je
torej režijska letos večja, bruto-
zaslužek pa manjši.

na blaga po dnevnih tržnih cenah,
se postopa v vsem gospodarstvu
in se ne more delati za trgovino
izjema, razen seveda če se hoče
trgovino uničiti in spraviti ves
trg, s tem pa tudi aprovizacijo
prebivalstva v popoln nered.
Nihče ne zahteva n. pr. od banke,
da prodaja dolarje, ki jih je ku-
pila po stari ceni, tudi takrat, ko
so dolarji dražji, še po stari ceni.
Dolar je sedaj dražji in konec!
Kdor ga hoče imeti mora plačati
višjo ceno. Enako je pri nepre-
mišninah. Kdor je kupil lani hišo
za 900.000 din in je ta sedaj vred-
na poldrug milijon, bo hišo pro-
dal tudi za poldrug milijon in ne
za 900.000 din. Oblasti to višjo ce-
no tudi sankcionirajo, ker imajo v
obliki prirastkarine od tega še
svoj dobiček. Enako je v kmetij-
stvu, enako je v industriji. Če se
je usnje podražilo, je čisto vseeno,
kakšna je bila lanska cena, ker
velja samo nova.

Načelo dnevnih cen pa je tudi

v interesu davčne uprave. Če ve-
ljajo nove višje tržne cene, ima
trgovec tudi večji promet, od več-
jega prometa pa plača tudi višji
davek. Če pa mora prodajati po
nižji ceni, bo njegov promet manj-
ši, njegov zaslužek bo skopnel in
njegova davčna moč bo ugasnila.

Da pa se more načelo dnevnih
tržnih cen izvesti, je treba, da se

reformira sedanji sistem kontrole cen.

Oblast mora gledati predvsem
na to, da se nabavijo potrebne su-
rovine in potrebno blago, kajti
brez tega ni trgovine. Gledati se
mora ne samo na to, da nihče ne
navija cen, temveč tudi na to, da
je na trgu dovolj blaga. Če pa vo-
dijo boj proti draginji, potem se
morajo zavedati, da morajo voditi
boj proti draginji in brezvestni
špekulaciji vedno s sodelovanjem
trgovstva, ne pa v sovražnem raz-
položenju proti njemu. To sodelo-
vanje se mora organizirati po stro-

Več objektivnosti!

Kako je s ceno manufakturnega blaga

Pred dnevi so objavili listi, da
je bil obsojen poslovodja neke za-
grebske firme na visoko globo in
na konfinacijo, ker je prodajal po
800 din meter blago, ki ga je ku-
pil v letih 1924.—1927. po din
300. Zaslužil da je torej pri enem
metru 500 din, torej mnogo nad
sto odstotkov. Nič čudnega ni, da
se je velik del javnosti nad tem
visokim zaslužkom zgražal in da
so mnogi prav iz srca privoščili
poslovodji kazen, zlasti še, ker ni
bil našega rodu.

Nikakor ni naš namen, da bi
zagovarjali obsojenega zagrebške-
ga poslovodja, vendar pa smatra-
mo za potrebno, da čisto objektiv-
no razložimo ta primer, ker je
silno tipičen za površnost, s ka-
tero se presoja danes trgovcev za-
služek. Navajamo pri tem podat-
ke, kakor jih je podal »Jugoslo-
vanski Lloyd«, da še bolj varuje-
mo svojo objektivnost. Kako je to-
rej s tem nad stooštotnim do-
bičkom?

Pri nas se v glavnem prodajajo
dvojne vrste tkanin. Tkanine, ki
jih kupujejo široki sloji prebiva-
lstva in ki so kot neobhodno po-
trebno blago pod kontrolo cen ter
luksuzno blago, ki ga kupujejo le
bogati sloji in ki kot luksuzno
blago tudi ni pod kontrolo cen.

Drago angleško sukno velja kot
luksuzno blago, ki je tudi že v
normalnih časih bilo drago. V uvo-
doma navedenem primeru gre za
angleško blago, ki je bilo kuplje-
no v l. 1924. in ki je takrat ve-
ljalo po 15 do 32 angleških šilingov
za jard, kar je nekaj manj ko
en meter. Tečaj angleškega funta
je bil v avgustu 1924 347 din za
funt, torej je bil en šiling po 1735
din. Če vzamemo za blago sred-
njo ceno (med 15—32 šilingov)
24 šilingov za meter, je veljalo to
blago takrat 41640 din, oziroma

meter 44970 din. Če prištejemo k
tej ceni še carino v višini 27 din
za meter, je veljal en meter
47670 din. To blago je kupil tr-
govec l. 1924. in ga je imel v za-
logi celih 15 let. Če si je moral
najeti posojilo za nabavo blaga, je
plačeval skozi 15 let obresti, ki
so znašale najmanj 10%, torej je
plačal za obresti 714 din. Raču-
najmo pa, da je mogel trgovec
plačati blago z lastnim denarjem.
V tem primeru ima pravico, da si
zaračuna 5% obresti, kar bi zna-
šalo 357— din in bi ga torej ve-
ljalo meter blaga 470 + 357 =
833 din. Pri ceni 800 din bi imel
trgovec dejansko še 33 din izgu-
be, pri čemer pa režijske stroške
sploh nismo šteli. Znano pa je, da
so zlasti v manufakturni trgovini
stroški izredno visoki, ker imajo
tudi trgovine posebno velike izdat-
ke za lokal, reklamo, razsvetljavo
in tudi plače pomočnikov so v teh
trgovinah primeroma najvišje. Če
bi trgovec v ceno blaga zaračunal
tudi režijske stroške, davke in to,
kar sme vračunati, bi niti pri ceni
1000 din nič ne zaslužil.

Ta kalkulacija je tako jasna in
prepričljiva, da ji nihče ne more
oporekati. Iz nje pa je razvidno,
kako padejo v nič razne govorice
o čezmernih zaslužkih trgovcev,
če se te govorice malo bolj natanko
preiščejo. Pri objektivni presoji se
navadno izkaže, da se ne more
govoriti ne o kakšnem pretiranem
dobičku, temveč se dostikrat na-
mesto dobička izkaže izguba, ka-
kor v primeru, ki smo ga navedli.

Kakor v manufakturi, tako pa
je tudi v drugih strokah in naši
trgovci bi mogli o tem navesti
podobne in natančne kalkulacije,
ki bi dokazale, kako je trgovec v
nevarnosti obsodbe celo takrat,
kadar prodaja brez zaslužka ali
celo v izgubo.

Nov način peke kruha

Referat za kontrolo cen pri ban-
ski upravi je včeraj predpisal na
podlagi člena 7. uredbe o ukrepih
za preskrbo prebivalstva in voja-
štva s kruhom naslednje predpise
o peki kruha v vseh pekarnah
dravske banovine:

1. V vseh pekarnah dravske ba-
novine smejo peči razen ljudskega
kruha tudi kruh iz 75% krušne
pšenične in 25% koruzne moke.
Do 31. decembra smejo peči tudi
kruh iz moke, ki vsebuje 75%
bele pšenične (pecivne) moke in
25% koruzne moke.

2. Za primer pomanjkanja kruš-
ne in koruzne moke smejo pekar-
ne peči do 31. decembra, z izjemo
predpisov čl. 7. odstavka 1. ured-
be o ukrepih za preskrbo prebi-
valstva in vojaštva s kruhom, tudi
iz same bele (pecivne) moke.

3. Kruh iz krušne in koruzne
moke sme biti naprodaj v kosih,
ki tehtajo en kg, po 5 dinarjev.
Kruh iz bele pšenične in koruzne
moke sme biti naprodaj v kosih,
ki tehtajo 80 dkg po 6 din, kruh
iz same bele pšenične moke sme
biti naprodaj v kosih, ki tehtajo
po 96, 48 oziroma 24 dkg po 8, 4
in 2 din.

4. Prekrški te uredbe se kaz-
nujejo po členu 8. uredbe za kon-
trollo cen.

Novi predpisi o peki kruha so
že uveljavljeni.

Trgovske pomožne moči

Trgovce opozarjamo, da vodi
Trgovsko društvo »Merkur«
v Ljubljani evidenco vseh kvalifi-
ciranih trgovskih sodravnikov, ki
iščejo službo, in sicer za vse
stroke. Prav tako pa vodi tudi
evidenco začelnikov. Kdor torej
potrebuje dobro moč, naj se obrne
na Trgovsko društvo »Merkur«
v Ljubljani, Trgovski dom.

Trgovinski inšpektorati

V zvezi z ustanovitvijo gospo-
darskega odbora pri ministrstvu
za trgovino in industrijo se raz-
pravlja v Beogradu tudi o ustano-
vitvi inšpektorata za notranjo tr-
govino. Ta inšpektorat bi bil naj-
večje važnosti za razvoj naše no-
tranje trgovine. Zlasti bi skrbel
inšpektorat za preskrbo notranje
trga s potrebnim blagom ter bi
nadzirati tudi gibanje cen. Nadalje
bi moral biti inšpektorat najvaž-
nejši informacijski in posvetovalni
organ za gospodarski odbor. Na
podlagi teh referatov bi izdajal go-
spodarski odbor odloke, ki bi bili
veljavni za vso državo.

Konferenca o izvozu živine

Vprašanje izvoza živine je naj-
večje važnosti za vse naše gospo-
darstvo. Zaradi izvoza živine je
bila pred kratkim konferenca za-
stopnikov vlade ter izvoznikov.
Med drugimi so se udeležili kon-
ference tudi trg. minister dr. An-
dres, pomočnik trgovskega mini-
stra dr. Sava Obradović in direk-
tor Direkcije za zunanjo trgovino
dr. Bičanić. O rezultatu konferen-
ce še ni poročil.

Gospodarska pogajanja s Finsko

Dne 4. decembra pride v Beo-
grad na povratku iz Sofije finska
gospodarska delegacija, ki bo za-
čela trgovinska pogajanja z na-
šimi pristojnimi činitelji. Naš bla-
govni promet s Finsko se sedaj
opravlja na podlagi začasne trgo-
vinske pogodbe iz leta 1929., ki
predvideva klavzulo največje ugod-
nosti za predmete, ki so navedeni
v posebnem seznamu. Leta 1938.
je bila sklenjena s Finsko nor-
malna trgovinska pogodba, ki pa
ni bila od Finske ratificirana in
zato tudi ni stopila v veljavo. Se-
daj bodo skušali naši in finski
delegati najti možnost za zboljša-
nje medsebojnih trgovinskih zvez.

Energični ukrepi proti zadrugnim zlorabam

Zдруge, ki poslujejo z nečlani, izgube davčno prostost

Davčni oddelek finančnega mi-
nistrstva je poslal na vse finančne
direkcije in davčne uprave pod
čl. 908/40 naslednjo okrožnico:

»V zadnjem času se množe pri-
jave proti zadrugam zaradi brez-
pravne in protizakonitega dela.
Temu treba napraviti konec z
vsemi sredstvi, s katerimi ta od-
delek razpolaga ter zadrugam one-
mogochiti brezpravno in protiza-
konito delo. Davčni oddelek ne
more preprečiti dela zadrug, ki
ni v soglasju s predpisi zakona o
gospodarskih zadrugah, pač pa
more storiti to, da takšne zдруge
obdaži.

Poleg nadzorstva nad delom za-
drug, ki ga opravljajo revizijske
zveze po § 105. zakona o gospo-
darskih zadrugah z dne 24. sep-
tembra 1937., je predvideno tudi
nadzorstvo državnih oblasti. Po
tem predpisu so zдруge držav-
nih nameščencev in njih Savez
pod nadzorstvom finančnega mi-
nistrstva, dočim so druge zдруge
po naravi svojih poslov pod na-
dorstvom kmetijskega, trgovinske-
ga ali socialnega ministrstva.

Poleg zadrug po zakonu o go-
spodarskih zadrugah so na prav-
nem območju izven Srbije in Črne
gore tudi zдруge po trgovinskem
zakonu. Te ne uživajo ugodnosti
iz toč. 7. čl. 76. zakona o nepo-
srednih davkih.

Za priznanje ugodnosti po t. 7.
čl. 76. zakona o neposrednih dav-
kih morajo zдруge prvenstveno iz-
polnjevati pogoje iz § 1. zakona o
gospodarskih zadrugah. Ti pogoji
so naslednji:

da zadruga ne deli zadrugnikom
poslovnega dobička, če ga pa raz-
deljuje, da ga sme deliti samo
sorazmerno poslu posameznega za-
druznika z zadrugo. To slednje se
imenuje tudi ristro, kar pome-
ni, da mora zadruga razdeliti vi-
šek med zadrugnike v sorazmerju
opravljenega prometa s posamez-
nim zadrugnikom;

da sme zadruga v primeru po-
slovnega prebitka priznati obresti
na deleže v višini obrestne mere
Narodne banke. Če sprejema hran-
ilne vloge, ne smejo biti obresti
v nobenem primeru večje od šest
odstotkov;

da ne daje taniem članom
upravnega in nadzornega odbora,
svoj rezervni fond pa ne sme de-
liti med zadrugnike. To slednje se
mora razumeti tako, da zadruga
tudi v primeru likvidacije in pri
vračanju deležev ne sme razdeliti
vrednosti rezervnega fonda, tem-
več ga mora v celoti izročiti ome-
nu namenu, ki ga je imela likvi-
dirana zadruga;

da svoje obratovanje omeji na
člane zadrugnike. Z ozirom na vr-
ste zadrug pomeni to:

Kreditna zadruga sme dajati
kredite samo svojim članom, sme
pa jemati kredite in vloge od ne-
zadrugnikov.

Produksijske zдруge smejo pro-
dajati proizvode lastne (zadrugne)
proizvodnje ali proizvode svojih
zadrugnikov tudi nezadrugnikom,
ne pa tudi nabavljati proizvode
od nezadrugnikov ter jih prodajati
naprej.

V poslih zadrugne nabave pred-
metov, namenjenih potrebni ali po-
trošnji svojih zadrugnikov (nabav-
ljalne in prodajne zдруge) sme
izvrševati nabave tudi od neza-
druznikov, nabavljenih predmetov,
razen monopolskih, pa ne sme

prodajati ne v nepredelanem in
ne v predelanem stanju tudi ne-
zadrugnikom. Ne smatra pa se kot
kršitev tega predpisa, če prodaja
nabavljalna zadruga ambalažo, po-
kvarjeno ali poškodovano blago
ali posrabske predmete, ki so se
dobili pri zadrugni proizvodnji ali
zadrugnem predelovanju in ki ne
služijo potrebam zadrugnikov. Ven-
dar pa mora zadruga o takšni
prodaji obvestiti revizijsko zvezo.
Poleg tega so zavezane nabavljaj-
ne in prodajne zдруge omejitvi
iz toč. 7. čl. 76. zakona o nepo-
srednih davkih, po katerem ne
morejo biti oproščene davka, če
nabavljajo ali prodajajo alkoholne
pijave in luksuzne predmete iz
seznama, ki ga določi finančni mi-
nister v sporazumu s kmetijskim
ministrum.

V poslih zadrugne izdelave in
prodaje morejo zдруge kupovati
od nezadrugnikov surovine zaradi
izdelovanja predmetov za potrebe
svojih članov ali za zadrugno pre-
delavo ali predelavo svojih članov
in takšne predelave prodajati tudi
nečlanom. Prodajne zдруge sme-
jo, če predhodno dosežejo dovo-
ljenje kmetijskega ministra, na-
bavljati tudi proizvode nezadrug-
nikov v primeru elementarnih ne-
zgod ali periodičnih motenj, kad-
dar zaradi teh razlogov proizvod-
nja zadrugnikov ne zadostuje za
kritje potreb stalnih odjemalcev.

Izjemno od teh predpisov sme-
jo zdravstvene zдруge, ustanov-
ljene po zakonu o zdravstvenih
zadrugah z dne 19. decembra
1930., prodajati zdravila tudi ne-
članom, če v kraju zadruga ni le-
karne.

Pogoji, po katerih morejo za-
druge iz toč. 7. in 8. čl. 76. uživati

oprostitve od družbenega davka,
so podrobno navedeni v pravilni-
ku k toč. 7. in 8. zakona o nepo-
srednih davkih ter se morejo kon-
trollni organi tam z njimi podro-
bno seznaniti, s seznamom luksuz-
nih predmetov pa v Finansijskem
zborniku št. 22, z dne 30. maja
1940.

Pristojne direkcije so torej dol-
žne, da pred izdajo odloka o opro-
stitvi zadrug od davka po toč. 7.
čl. 76. zakona o neposrednih dav-
kih rigoročno pregledajo, če za-
druge izpolnjuje vse prej navede-
ne pogoje oz. če se ni pregrešila
glede prepovedi poslovanja z ne-
zadrugniki. Davčna oprostitve se
sme priznati samo onim zadrug-
am, ki v vsakem pogledu izpol-
njujejo zakonske pogoje.

Finančne direkcije morajo na to
opozoriti vse davčne uprave in od-
rediti, da morajo po svojih organih
na kraju samem ugotoviti, če po-
služuje zдруge v duhu zakonskih
predpisov. Vsako nepravilnost mo-
rajo ugotoviti z zapisnikom v na-
vzočnosti statutarnih predstavni-
kov zadruga in o tem takoj obve-
stiti pristojno finančno direkcijo.

Posebno se opozarjajo direkcije
in davčne uprave, da pri zadrug-
ah, ki se bavijo z izvozom, vedno
ugotove, od koga nabavljajo te za-
druge blago za izvoz, zlasti živino,
drobnice itd. Če ugotove, da je to
blago nabavljeno tudi od nezadrug-
nikov, pa čeprav s posredovanjem
zadrugnikov, je treba proti tem
zadrugam uvesti takoj kazensko
postopanje.

Ravno tako naj direkcija o tem
obvesti vse organe finančne kon-
trole s pomočjo oddelka finančne
kontrole, ki bo istočasno dobil po-
trebna navodila.

Politične vesti

Kralj Boris je ponovno sprejel v
avdienci generalnega tajnika so-
vjetskega zunanjega komisariata So-
boljeva. Nato pa je bil Soboljev v
drugi sprejeti tudi od bolgarskega
zunanjega ministra Popova. So-
boljev je nato odpotoval v Romu-
nijo.

Gen. tajnik sovjetskega zun. mi-
nistrstva Soboljev je izjavil po
svojem povratku iz Sofije v Buka-
rešto novinarjem, da se je v Sofiji
v osebnih razgovorih prepričal, da
nočeta vojne niti Bolgarska niti
Turčija. O bolgarskem narodu je
dobil najbolj vtis.

Vest, da je bolgarski berlinski
poslanik Draganov, ki je prišel te
dni v Sofijo, prinesel s seboj pro-
tokol o pristopu Bolgarske k troj-
nemu paktu, se uradno demantira.
Istovčasno se poroča, da je Draga-
nov bodoči bolgarski mož.

Tudi prof. Cankov je v svojem
govoru zahteval, da se sobranju
pove vsebina razgovora kralja Bo-
risa s kancelarjem Hitlerjem. De-
jal je, da ni treba, da bi se vse
podrobnosti povedale, toda glavna
vsebina mora biti znana. Cankov
je v svojem govoru naglasil, da je
pristaš oti. Naglasil je tudi, da je
še nadalje revizionist, kakor je re-
vizionistična vsa Bolgarska. Je pa
tudi za ohranitev miru. Tudi Kju-
selvanov, ki je govoril za Canko-
vim, je naglasil, da je bolgarski
revizionizem še vedno živ.

V angleški spodnji zbornici je
odgovoril drž. podtajnik za zu-
nanje zadeve Butler na neko vpra-
sanje, da bo vlada Vel. Britanije
po končani vojni spoštovala neod-
visnost in nedotakljivost bolgarske
države, če bo ostala Bolgarska ves
čas vojne nevtralna in če ne bo
niti pasivno podpirala katere voj-
no stran.

V Sofiji je bila ta izjava drž.
podtajnika Butlerja po italijanskih
vesteh sprejeta zelo slabo, ker da
pomeni samo nadaljevanje britan-
skih spletih proti Italiji in Nemčiji.
Stališče Bolgarske do vojskojočih
se držav je že jasno označeno in
se ne bo spremenilo zaradi kakšne-
ga britanskega jamstva, čigar
vrednost da je na Balkanu že za-
dosti znana. Po drugih vesteh pa

bo to napravilo konec legionarski
anarhiji.

Madžarska baje namerava zase-
sti vso Transilvanijo, da bi vzpo-
stavila red. Vest pa se še ne po-
trjuje.

Ministrski predsednik Churchill
je odgovoril na vprašanje v spod-
nji zbornici, če bi Vel. Britanija
sprejela predlog Vatikana, da se za
božične praznike dogovori 48urno
premirje, z odločnim Ne! Dostavil
je, da bo britanska vlada odbila
vsak predlog, če bo dostavljen s
posredovanjem katere nevtralne
države.

Iz Londona poročajo, da je Fran-
cija ob zadnjem obisku Lavalja v
Parizu predložila svoje mirovne
pogoje, ki da so bili naslednji:
Francija odstopi Nemčiji Alzacijo
in Loreno in pristane na korekturo
meje, ki bi bila potrebna zaradi je-
zikovnih otkov v Flandriji. Fran-
cija zahteva, da Nemčija odpusti
vsak mesec najmanj 100.000 fran-
coskih vojnih ujetnikov. Italiji od-
stopi Francija Džibuti. Če Nemčija
na te predloge pristane, je Fran-
cija pripravljena gospodarsko so-
delovati z Nemčijo in bi bila Nem-
čiji dovoljena široka soudeležba v
vseh bančnih, industrijskih in
trgovskih poslih. Svoje mornarice
Francija ne bi odstopila Nemčiji,
pač pa bi ji bila na razpolago vsa
pristanišča v Franciji in v franco-
skem imperiju. Nemčija na te
predloge ni pristala in zato so se
pogajanja ustavila.

Na sestanku Lavalja s Suñerjem
se je obravnavalo tudi maroško vpra-
sanje. Gre za to, da dobi Španija
ono ozemlje, ki ga je Francija
anektirala po svetovni vojni. La-
val je že obljubil, da se bo fran-
coska vlada bavila v vprašanju
revizije maroških mej.

Vrhovni poveljnik italijanske voj-
ske maršal Badoglio je prišel v
Albanijo ter bo imel svoj glavni
stan v Tirani. Tudi bivši gen. taj-
nik fašistične stranke Starace pride
v Albanijo.

Italijanska vojska se zlasti v
bližini Podgradca z vso naglico pri-
pravlja, da zaustavi grško prodi-
ranje. Tudi pri Argirokastru sku-
šajo Italijani zaustaviti grške čete.
Iz Italije prihajajo v Albanijo ne-
prestanje nove italijanske čete in
nov vojni material.

Italijani poročajo, da so popol-
noma uničili grški oddelek, ki se
je izkrcal v Albaniji nasproti otoka
Krf. Grki te vesti ne potrjujejo.

Italijani poročajo z albanskega
bojišča, da so italijanske čete na
več krajih prešle v protinapad in
da se italijanska ofenzivna akcija
uspešno nadaljuje. Na letališču v
Kosani so italijanska letala uničila
na tleh 9 grških letal, v Florini pa
je zgorelo 8 grških letal.

Grško poročilo pa pravi, da gr-
ške čete uspešno nadaljujejo svoje
akcije na albanskih tleh. Nadalje
poročajo Grki o uspešnih bombnih
napadih grških in britanskih le-
talcev. Hudi boji so se vodili pred
Argirokastrom ter zapadno od črte
Podgradec-Moskoplje. Splošno se
sodi, da pride v kratkem do večjih
bojev.

Italijani poročajo, da je prišla
italijanska eskadra, ki je križarila
južno od Sardinije, v stik z angle-
skim brodomjem ter se z njim spu-
stila v borbo. Italijanske ladje da
so zadele eno angleško oklopnico
tipa »Kent« in eno križarko. Ita-
lijansko križarko »Fiume« je zade-
la granata, ki pa ni eksplodirala.
Težko zadet pa je bil italijanski
rušilec »Lanciere«. Ko je bitka po-
nehal, so se angleške ladje hitro
umaknile, nakar so jih napadli
italijanski bombniki in lovelci. V
hudih letalskih spopadih da je bi-
lo sestreljenih 5 angleških letal.
Italijanska letala so zadelo eno
matično ladjo, eno oklopnico in
eno križarko. Angleškega poročila
o tem boju še ni ter bo najbrže v
kratkem izdano.

O možnosti kompromisa med Gr-
čijo in Italijo, za kar da se poseb-
no zavzema Nemčija, poroča do-
pisnik »Politike« iz Rima.

Po grških informacijah se je al-
bansko plemo Malisorov uprlo
Italijanom.

Nemški letalski napadi so zaradi
mele v zadnjih dneh nekoliko po-
pustili.

Nemška letala so močno bombar-
dirala angleško pristanišče Plym-
mouth. Odvrgla so nad 100.000 kg
rušilnih bomb vseh kalibrov. Nem-
ški letalci poročajo o velikih uspe-
šnih bombardiranjih.

Angleška letala pa so silno bom-
bardirala Köln in okolice. Zlasti
je veljal napad železniškim napra-
vam in kolodvorom.

Sviciarski zvezni svet je razpustil
vse komunistične organizacije na
ozemlju Švice.

Ameriški senat je sprejel zakon-
ski načrt, ki določa zelo stroge
kazni za sabotažna dejanja v pod-
jetjih, ki delajo za narodno obram-
bo. Ker je poslaniški dom ta načrt
že sprejel, bo sedaj predložen Roo-
seveltu v podpis. Načrt določa ka-
zen do 10 let roblje in denarno
kazen do 10.000 dolarjev.

POSODILA

različna, preskrbam hitro in
brez kakšnega predplačila

Rudolf Zore

LJUBLJANA - Gledališka 12
Znamka 3 din

Pred trgovinskimi pogajanjimi z Italijo

V zvezi z bližnjim zasedanjem Jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora se pozivajo izvozniki v Italijo in drugi interesi, da čim prej javijo na pristojna mesta naslednje:

1. Kako so izkoristili izvozne kontingente, predvidene po sporazumu z dne 20. junija.
2. Na katere konkretne težave zadevajo pri izvozu v Italijo in pri uvozu iz Italije.
3. Katere količine in vrste blaga so blokirane v Italiji in ki izvirajo iz drugih držav in katere količine blaga so bile že deblokirane.
4. Kako so se gibale cene naših in kako italijanskih proizvodov, ki smo jih nabavljali v Italiji ali ki jih prodajamo v Italijo.
5. Kakšne carinske predloge bi predlagala podjetja in s kakšnimi kalkulacijami utemeljujejo te predloge.
6. Katerih konkretnih zaključkov italijanske tvrdke niso izvršile ter iz katerega razloga in kako dolgo veljajo še ti zaključki.
7. Ev. predlogi glede plačilnega prometa z Italijo.

35.000 prošelj za ugodnostni tečaj marke

Devizni direkciji Narodne banke je bilo dosedaj poslanih 35.000 prošelj za priznanje ugodnostnega tečaja nemške marke za plačilo blagovnih nabav v Nemčiji. Devizna direkcija je dosedaj rešila 11.500 prošelj, kar dokazuje, da je bila zelo ekspeditivna. Iz Beograda se zatrjuje, da bodo do konca decembra rešene vse prošnje za priznavo ugodnostnega tečaja nemške marke.

Madžari o reški luki

Madžarski poluradni list »Pester Lloyd« poroča, da se sedaj dela na to, da se bolj izkoristi reško pristanišče. Zlasti se smatra za potrebno, da se reši vprašanje jugoslovanskih posebnih železniških tarif. Nadalje se naglašja potreba, da bi železniška proga Zagreb-Reka zopet služila tudi potrebam madžarske trgovine. Reka naj bi sploh v večji meri izpolnjevala naloge madžarske tranzitne luke. Zato je potrebno, da se na Reki zgradi silos in razne električne instalacije. Reka ima danes samo eno lokalno ladijsko družbo, od l. 1936. dalje pa je brez vsake čezoceanske zveze.

Načrt elektrifikacije Turčije

V okviru nove gospodarske izgradnje Turčije je določena velika vloga tudi elektrifikaciji dežele. To tudi zato, ker ima Turčija bogate vodne sile za proizvodnjo električnega toka. Izkazalo pa se je, da bi izkoriščanje vodnih sil v Anatoliji zahtevalo veliko časa in zato so se začele graditi kalorične centrale. Prva takšna centrala je bila zgrajena v Kataladi ob obali Črnega morja. Ko bo popolnoma gotova, bo znašala njena kapaciteta 60.000 kilovatov. Pripravlja se nadalje ustanovitev elektrarne v Kutahiji, ki bi uporabljala rjavi premog. Ker se je potrošnja električnega toka v Ankari zelo povečala, da znaša že 50 milijonov kW ur, se bo tudi elektrarna v Ankari znatno povečala. Namerava se zgraditi 27 m visok jez in bi se tako naredilo umetno jezero, ki bi imelo 300 milijonov kubikov vode. Kapaciteta tovarne bi se s tem povečala na 75 milijonov kW ur. Od proglašitve turške republike pa do danes je število elektrarn naraslo od 22 na 242, število potrošnikov električnega toka pa na približno 3 milijone.

Naročajte »Trgovski list«!

Uredba o prometu s koruzo

Maksimalna cena za koruzno moko 250 din

Podpisana je bila uredba o prometu s koruzo. Uredba se glasi:

Čl. 1. — Koruza letnika 1940. in prejšnjih letnikov se ne sme prodajati niti kupovati iznad cen, določenih po tej uredbi.

Kot osnovna cena velja cena za 100 kg zdrave, prerešetane, rumene koruze v zrnu z največ 14 odstotki vlage, franko nakladalna postaja v produkcijskem ozemlju. Ta cena ne sme biti višja ko 250 din. Cena za 100 kg zdrave, prerešetane, rumene koruze s 26 do 28 odstotki vlage ne sme biti višja ko 200 din, za vsak odstotek manjše vlage se poveča maksimalna cena za nadaljnje 4 din. Te cene veljajo za proizvajalce.

Za belo koruzo velja ista cena z dodatkom 5%, za činkvanti pa ista cena z dodatkom 20 odstotkov.

Na podlagi teh cen določijo občne upravne oblasti II. stopnje po zaslusanju urada za kontrolo cen za svoje območje izven produkcijskega ozemlja maksimalne paritetne cene za naravno in umetno posušeno koruzo. V paritetno ceno se vštejejo osnovna cena iz 2. odstavka, prevozniki stroški in razdelitve blaga.

Trgovinski minister določi v sporazumu z banom Hrvatske srez, ki velja kot produkcijski.

Osebe, ki se bavijo s prometom koruze na veliko, morejo priračunati gornjim cenam lokalne prevozne stroške ter dodatek na račun režijskih stroškov, razprodaite ter svojega zaslužka, skupno pa največ 12 din za 100 kg.

Urad za kontrolo cen bo določil višino dodatka, ki ga smejo dodati osebe, ki prodajajo koruzo na drobno neposredno potrošnikom, k nabavnim cenam za svoje režijske stroške in za svoj zaslužek.

Maksimalno ceno koruzne moke in zdroba na veliko in na malo določajo za svoje območje po zaslusanju urada za kontrolo cen upravne oblasti II. stopnje.

Čl. 2. — Zaradi zagotovitve prehrane prebivalstva in vojske se morejo prisilno odkupiti vsi viški koruze in koruzne moke, navedeni v naslednjem odstavku.

Kot viški koruze in koruzne moke se smatrajo:

- a) pri proizvajalcih, ki imajo od 100 do 500 stotov koruze v zrnu ali koruzne moke na zalogi, polovica viška nad njihovimi gospodinjstvi in gospodarskimi potrebami, pri proizvajalcih pa, ki imajo nad 500 stotov na zalogi koruze v zrnu ali koruzne moke, dve tretjini nad njihovimi gospodinjstvi in gospodarskimi potrebami;
- b) pri ostalih lastnikih — fizičnih ali pravnih osebah — razen proizvajalcev, vsi viški nad njihovimi gospodinjstvi in gospodarskimi potrebami.

Trgovinsko ministrstvo more v

sporazumu s kmetijskim ministrom oziroma banom Hrvatske v primeru potrebe določiti pri proizvajalcih tudi večje viške, ki se morejo prisilno odkupiti.

Čl. 3. — Prisilno odkupujejo koruzo in koruzno moko upravne oblasti I. stopnje na zahtevo in na račun Prizada, na ozemlju Hrvatske pa Pogoda. Te oblasti izvršujejo prisilni nakup s sodelovanjem Prizada in Pogoda tudi na zahtevo in na račun aprovizacijskih ustanov, katerim so poverile občne upravne oblasti II. stopnje oskrbo prebivalstva določenega območja.

Podrobna določila o prisilnem odkupu predpiše s pravilnikom trgovinski minister v sporazumu z notranjim in kmetijskim ministrom ter banom Hrvatske. S tem pravilnikom se more predpisati tudi obvezno prijavljanje koruze in koruzne moke ko tudi kazenski predpisi za neizpolnjevanje teh predpisov.

Čl. 4. — Prisilni odkup koruze in koruzne moke se izvršuje po maksimalnih cenah v smislu čl. 1. te uredbe.

Za odkupljene količine koruze in koruzne moke od oseb, ki se bavijo s prometom ali predelavo koruze se priračunajo cenam, določenim po odst. 1. do 4. čl. 1. te uredbe, še lokalni prevozniki stroški, dodatek na ime režijskih stroškov ter razdeljevanja in zaslužka po odst. 6. oz. 7. čl. 1. te uredbe.

Odpremna dovoljenja za prevoz koruze

Čl. 5. — Zaradi enakomernega oskrbovanja posameznih krajev se uvajajo odpredna dovoljenja za prevoz koruze in koruzne moke iz produkcijskega območja v druge kraje. Brez teh dovoljenj državne in javne železnice, ladijske družbe in podjetja za prevoz blaga ne smejo odposiljati niti sprejemati v odpremo koruze in koruzne moke. Od tega se izjemajo poštne pošiljke vojaških oblasti. Ravno tako ne smejo brez teh dovoljenj prevažati koruzo ali koruzno moko v večjih količinah ko 1000 kg druge osebe bodisi za kateri koli račun.

Odpredna dovoljenja izdajata Prizad oziroma Pogoda

Čl. 6. — Za proizvodnjo kvasa (špirita) ali za katero drugo industrijsko ali obrtno svrhu, razen koruzne moke in zdroba, se ne sme zdrava in za ljudsko prehrano ter krmo uporabljiva koruza uporabljati brez dovoljenja kmetijskega ministra oz. bana Hrvatske. Podrobnejša določila o oskrbovanju industrijskih in obrtnih podjetij s kmetijskimi surovinami za predelavo predpiše trg. minister v spo-

razumu s kmetijskim ministrom in banom Hrvatske.

Organi finančne kontrole morajo takoj popisati pri vseh pekih zaloge koruze ter popise poslati najkasneje v treh dneh Prizadu oz. Pogodu.

Čl. 7. — Vsa javna in zasebna skladišča morajo dati proti običajni nagradi Prizadu in Pogodu na razpolago svobodne prostore za vskladiščenje koruze in koruzne moke po pogojih, ki jih s pravilnikom predpiše trg. minister v soglasju z banom Hrvatske. V nasprotnem primeru more splošna upravna oblast na zahtevo Prizada ali Pogoda izdati odlok o prisilnem zakupu teh prostorov za njih račun in v tem odloku določiti višino zakupnine po lokalnih razmerah. Pritožba proti temu odloku nima odločilne moči.

Čl. 8. — Vsi lastniki oziroma zakupniki za koruzo morajo proti običajni nagradi-odškodnini dati Prizadu oz. Pogodu na razpolago svoje sušilnice in vso opremo, v kolikor jih sami ne izkoriščajo. V nasprotnem primeru morejo upravne oblasti I. stopnje izdati odlok o prisilnem zakupu sušilnic za njih račun in tudi določiti zakupnine po krajevnih razmerah. Pritožba proti tem odlokom nima odločilne moči.

Kazenska določila

Čl. 9. — Trgovci, komisionariji in drugi posredniki, ki zahtevajo višjo ceno za koruzo, koruzno moko ali zdrob, kakor je maksimirana po tej uredbi, se kaznujejo z zaporom do 6 mesecev in denarno do 100.000 dinarjev.

Čl. 10. — Kdor v nasprotju s čl. 5. te uredbe brez odprednega dovoljenja odpremlja ali sprejme v odpremo koruzo ali koruzno moko iz produkcijskega ozemlja v druge kraje države, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno do 50.000 dinarjev.

Čl. 11. — Kdor v nasprotju s čl. 6. odst. 1. te uredbe brez dovoljenja oblasti uporablja zdravo in za ljudsko prehrano ali krmo uporabljivo koruzo za proizvodnjo kvasa ali v kateri drug industrijski namen, razen za proizvodnjo koruzne moke in zdroba, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno do 100.000 din. Z isto kaznijo se kaznuje tudi tisti, ki zdravo koruzo, uporabljivo za prehrano in krmo, zlonamerno pokvari z namenom, da jo uporabi za industrijske ali obrtne namene.

Čl. 12. — Za dejanja po čl. 9. do 11. te uredbe odgovarjajo tudi nameščenci pravnih ali fizičnih oseb oz. ustanov, ko tudi osebe, katerim je pri pravnih osebah poverjeno vodstvo poslov. Za denarno kazno odgovarja solidarno z obsojeno osebo tudi lastnik podjetja.

Čl. 13. — Za postopek po dejanjih, predvidenih po tej uredbi, so pristojna redna sodišča, ki morajo najkasneje v 8 dneh po prejemu prijave izreči razsodbo. Za prestopke po tej uredbi se uporablja kazenski zakon razen določbe o pogojni kazni. Denarne kazni grede v korist posebnega računa pri Prizadu oz. Pogodu za kritje odkupov koruze.

Čl. 14. — Občne upravne oblasti II. stopnje morejo poslati osebe, ki so se pregrešile proti predpisom čl. 9. ali 11. te uredbe, na prisilno bivanje v drug kraj.

Ta oblastva morejo poslati tudi na prisilno delo osebe, ki so se pregrešile proti tem predpisom ali ki so bile že pravnoveljavno obsojene zaradi dejanja po protidraginski uredbi ter uredbi o kontroli cen, navedenega v toč. 1. in 2. odst. 1. čl. 1. uredbe o pošiljanju brezvestnih spekulantov na prisilno bivanje.

Čl. 15. — V podjetjih, ki se ne

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno Rogaško mineralno vodo!

Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

ravnajo po tej uredbi, more postaviti trg. minister oz. ban Hrvatske na stroške podjetja svojega komisarja z nalogom, da skrbi za pravilno delovanje podjetja. Odredbe, ki jih izdaja komisar so obvezne za lastnika, upravo in osebe podjetja.

Čl. 16. — Pooblašča se finančni minister, da izda državno jamstvo do zneska 500 milijonov din za posojilo, s katerim bo Prizad nabavil potrebna sredstva za izvrševanje svoje naloge po tej uredbi.

Čl. 17. — Določba čl. 5. te uredbe ne velja za one količine koruze ali koruzne moke, ki so bile odposlane do uveljavljanja te uredbe ali so ta dan na prevozu.

Čl. 18. — Ta uredba stopi v veljavo z dnem njene objave v »Službenih novinah«.

Trgovinski minister o uredbi

Trgovinski minister dr. Andrej je sprejel novinarje ter jim izjavil, da je bila izdana uredba o prometu s koruzo, da se ustavi druginja in doseže stabilizacija cen za vse predmete, ki se izdelujejo iz domačih surovin. V ta namen je izdala vlada uredbu o prometu s koruzo, ker je koruza važna tudi za določanje cen masti in mesa. Prevelike fluktuacije cen koruze pa tudi preveč pospešujejo spekulacijo. Vlada je določila ceno na podlagi dejanske tržne cene ter hoče dati proizvajalcu pošten zaslužek, istočasno pa obvarovati tudi potrošnika pred previsokimi cenami. Stabilizacija cen za pšenico in koruzo daje vladi možnost za učinkovito kontrolo tudi nad drugimi cenami. Nato je minister razložil nekatere najvažnejše določbe te uredbe.

Registrirno blagajno

National Cash. Register, poniklano, kakor novo, prodaja Josip Jagodič, Celje

Posnemajte!

Društvu trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani sta darovale tvrdka A. Kassig in gostilna »Figovec« po din 50.—. Hvala lepa!

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 27. novembra objavlja: Uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji finančne uprave in pravilnika o poslovnem redu pri finančnem ministru — Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet — Naredbo o kontroli izvoza lesa, lesnih izdelkov in gozdnih proizvodov — Odločbo o postavitvi prevoza drv pod kontrolo — Odločbo o maksimiranju cen kožam vseh vrst — Spremembo pravilnika o opravljanju podpredniškega, pregledniškega in strokovnega uradniškega izpita pri finančni kontroli — Dopolnitev v spremembi pravilnika o opravljanju višjega državnega strokovnega izpita za uradnike finančne kontrole — Popravek v naredbi o kontroli uvoza parafina.

KNJIGA O OSNOVNIH TRGOVSKIH NAČELIH

Konzorcij »Trgovskega lista« je izdal in založil delo znamenitega ameriškega trgovskega publicista

H. N. CASSONA:

BUSINESS

Knjiga vsebuje 16 osnovnih naukov o pravilni trgovini. Vsak trgovec, zlasti pa trgovski naraščaj mora prebrati to knjigo. / Knjiga se naroča pri upravi »Trgovskega lista«, Ljubljana, Trgovski dom Telefon štev. 47-61 * Cena knjigi din 20.— Trgovska združenja in člane določbe znaten popust Naročite znamenito knjigo takoj!

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 22. novembra navaja naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

Zlata podloga se je zvišala za 246 na 2.563'2.

Devize izven podloge so se zvišale za 179 na 588'6.

Posojila so se skupno zvišala za 582 na 1.802'1.

Eskont bonov za narodno obrambo je narasel za 23 na 6.047.

Razna aktiva so se zmanjšala za 52 na 1.857'5.

Obtoko bankovcev se je ponovno zmanjšal, toda sedaj samo za 32 na 12.942. Obveze na pokaz so se povečale za 1362 na 3.239'2.

Dejanska vrednost podloge je izkazana s 4.099'6, kar pomeni, da se je skupno kritje zvišalo na 25'33%, samo zlato pa na 21'19%.

Obrestna mera banke je ostala še nadalje neizpremenjena.

Ameriške investicije v Evropi

Po najnovejših podatkih so Združene države Sev. Amerike investirale v države, ki so sedaj zasledene od Nemčije približno pol milijarde dolarjev. Od tega zneska odpade okoli 150 milijonov dolarjev na Francijo, 73 na Belgijo, 25 na Nizozemsko, 103 na Dansko, 85 na bivšo Poljsko. Združene države so blokirale vsa dobroimetja in vse terjatve teh držav v Ameriki. Ravno tako pa tudi terjatve Rumunije, v katero so Amerikanci investirali 40 milijonov dolarjev. V Grčiji je investiranega ameriškega kapitala za 23 milijonov dolarjev.

Švicarski zvezni svet je sklenil, da razpiše notranje posojilo v višini 125 milijonov šv. frankov za konsolidacijo letičnih dolgov. Posojilo se bo obrestovalo po 3'5% in se bo amortiziralo v 10 letih.

Zastopnik madžarskega finančnega ministrstva je izjavil, da si madžarska vlada prizadeva, da za vsako ceno prepreči inflacijo.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogajanja med Švico in Madžarsko, ki bi se morala začeti sredi novembra v Bernu, so odložena na sredo decembra ter bodo v Budapešti.

Med Romunijo in Sovjetsko Rusijo je bil dosežen sporazum, po katerem bo dobavljala Romunija za razsvetljavo v Besarabiji 35.000 ton petroleja.

Proizvodnja dragih kovin je v Romuniji nazadnje do januarja do oktobra letos v primeri z lani od 3.512,9 kg zlata na 2.786,8, t. j. za 18 odstotkov, proizvodnja srebra pa je v istem času nazadnje od 15.276 na 14.582 kg ali za 4,3 odstotka.

Na Madžarskem je prepovedana uporaba pšenice in rži za krmiljenje živine.

Znana francoska tovarna Schneider & Creuzot bo namesto kanonov začela izdelovati kmetijske stroje.

Veliko pomanjkanje lesa se občuti v Angliji. Les se dobavlja samo vojski in za zgraditev zaklonišč. Velike količine lesa so bile uničene od požarov, ki so nastali zaradi letalskih napadov.

V Angliji se začena opaziti pomanjkanje trgovskih ladij. Tako poroča nemški dopisni urad.

Industrializacija Indije

Na letni skupščini Vzhodno-indijske družbe je govoril njen predsednik o industrializaciji Indije. Posebno se je razvila v zadnjem času industrija strojnega orodja in električnih kablov. Indija proizvaja danes okoli 1 milijona ton cimenta. Stalno se povečuje proizvodnja avtomobilske pnevmatike, tekstilnih predmetov, mila in biskvita. Voja je dala vzpodbudo za nastanek industrije aluminija. V kratkem bo Indija proizvedla na leto 1.250.000 ton jekla.

Ovire naše trgovine

Izkušnje trgovca-detajlista

Na naslov naših dobaviteljev

Že ponovno sem moral grajati malo kulantno postopanje nekaterih naših tako zvanih domačih industrij. Kulanca in poštenost naj bi bili vodilni sili. Kako ponižujoče izgleda na pr. za domačega trgovca naslednje: Inozemska tovarna mi pošlje večjo količino blaga za RM 1000. Plačilni pogoji so ostali isti kakor so bili, t. j.: skonto po prejemu ali v 30 dneh in kljub vojni 90 dni odprt račun, kar pa danes ni niti potrebno. Domača tovarna, ki lahko doseže Ljubljano v 2-3 urah, mi pa pošlje malenkost blaga za skupno din 2000.—. Pri tem pa piše, da ni niti treba čakati na blago, ampak takoj, ko prejmem račun, naj pošljem denar. In to meni staremu odjemalcu! Takšno postopanje se pač obsoja samo!

Naročil sem nekaj zimskega blaga za september. Ker blaga še v oktobru ni bilo, sem vprašal v tovarni, kaj je prav za prav, ali dobim blago ali ne? Odgovorili so mi, da je blago v delu. Ker ga pa v novembru tudi še ni bilo, sem ponovno vprašal, kako je z blagom. Dobil sem odgovor, da mi blaga iz tehničnih razlogov ne morejo poslati. Toda najbrže je bilo tako, da so imeli priliko blago dražje prodati in ker se je že vdomačila navada, da večji trgovci potujejo od tovarne do tovarne, da še kje kaj staknejo, so najbrže tudi v tem primeru staknili to moje blago, ki sem ga kupil po prilično visoki ceni din 100.—. Kmalu nato pa me je obiskal potnik iste tovarne in mi ponudil podobno blago po din 130.—. Sedaj pa ni bilo nikakih tehničnih težkoč!

Takšnih in podobnih primerov bi lahko navedel še več...

Kontrola cen

Enkrat bi se morale oblasti vprašati, koliko so zalegli vsi njih ukrepi o kontroli cen. Ne glede na to, da pride pri nas itak vse prepozno in da se nikdar ne posvečujejo z gospodarskimi zastopniki, ki poznajo vse mahinacije iz prakse, moramo samo konstatirati, da so vsi ti ukrepi prinesli samo veliko jeze in dela, koristili pa niso nič. Če bi se res hotelo v prid odjemalcev in v korist tudi manjših trgovcev kaj storiti, bi se moralo to storiti takoj, to je že pred enim letom ali še prej. Vse večje zaloge popisati in tako bi se dobila prilična slika, koliko je enega ali drugega blaga na razpolago.

Kaj sedaj koristijo vsi taki ukrepi? Ljudje, ki hitro mislijo, posebno špekulantje, ki so imeli denar, so pokupili že pred enim letom vse dosegljivo blago. Saj so prišli v Ljubljano celo kupci iz juga in hoteli kupiti cele trgovine. Nekateri so kar pokazali stotisoče. Podloga, ki je stala pred enim letom din 18 do 20, se sedaj ponuja po din 35 do 38. Tisti, ki so imeli denar, so enostavno pokupili tako blago. Imeli so ga leto dni na skladišču in sedaj, ko je pritisnila sila, lepo zaslužijo, skoro 100%. Kaj preostane malemu trgovcu? Grosist mu ne da ali ne more dati blaga, tovarna tudi ne, mora pač kupiti po vsaki ceni ali ostati brez dotičnega predmeta. V podrobnosti

Ze v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manžete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4 6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

sti se tu ne moremo podati, toda tako se je delalo. Če bi že res hoteli učinkovito prijeti take špekulante, bi pač morali že od početka iskati stika z gospodarskimi osebami, ki poznajo iz prakse vse take »knife«.

Poslovne ljudi ne vabijo na seštanke. Bodo menda že drugi vse rešili... Ali kako? To smo videli!

Stanična volna (Zellwolle)

Kar smo že dolgo pričakovali in česar smo se tudi bali, se je sedaj uresničilo. Kakor vedno, so nas tudi sedaj postavili pred izvršena dejanja. Naše oblasti so ugodile nemški delegaciji in ukinile luksuzno carino na stanično prejo in izdelke. Že v zadnjem času so nekatere nemške tovarne izjavile, da morejo naročeno suknino poslati le mešano, to je 30% stanične volne in 70% čiste volne. Ker za tako blago nismo imeli carinske postavke, temveč je smatrala naša carina tako blago za polsvilo, tudi nismo mogli te predmete uvažati. Že 1.1938. so nemški turisti potujoč skozi Jugoslavijo spraševali, če imamo češko blago. Če smo omenili, da imamo tudi nemško blago, so to kategorično odklanjali in zahtevali dobro češko blago. Dokaz, da so imeli v Nemčiji že takrat težave z volno. Seveda sedaj je vojna. Navaditi se bomo morali na marsikaj ter tudi na slabše blago. Morda tudi na koprive, če bo vojna trpela še tri ali štiri leta.

Toda ali ne bi bilo umestno, da nam točno javijo, po kateri carinski postavki se bo carinilo tako blago? Da se je ukinil luksuzni davek, to še ne pove zadosti. Že sedaj je carina na volneno blago zelo visoka. Saj se plača za vsak

meter kamgarna ali sukna od din 30 do din 75 carine. Pri eni sami obleki plača potrošnik, če računamo najnižjo in najlažjo vrsto blaga, din 100 carine. Če bomo sedaj uvažali še to mešano blago, ki tudi ni nič lažje, bomo plačevali isto tako ali še večjo carino in za blago mnogo slabše kvalitete. Naše tovarne se bodo morale šele priučiti na to vrsto preje. Kakor kažejo dosedanje izkušnje, je blago iz stanične volne slabo, zlasti pa ne vzdrži mokrote. Če dobi nekoga v taki obleki dež, bo precej čudno izgledal, ko se bo obleka posušila.

Torej povejte nam, po kateri postavki se bodo carinili taki izdelki? Te stanične volne ima menda Nemčija ogromne količine, saj smo lansko leto že zaključili na stotisoče ton, toda ovira je bila carina. Sedaj je ta znižana, čitamo pa tudi da dolgujemo v kliringu 700 milijonov. Za koliko bomo sedaj še tega blaga nabavili?

Nekaj podatkov iz tekstilne stroke

Ne primanjkuje nam samo suknca, temveč tudi drugi predmeti. Surove (rjave) tkanine, tako zvanega molinosa ali domestika že skoro ni dobiti. Isto tako je s podlogami, s klotom, rokavino itd. Domače tovarne se izgovarjajo, da nimajo bombaža, nekatere pa pravijo, da so nam v razmerju potrošnje v lanskem letu poslale že zadostno količino ter da nimamo pravice še kaj zahtevati. Mi moramo pač vse to upoštevati. Toda potrošniki zahtevajo eno in drugo. Kje naj vzamemo? Moramo torej kupiti, kjer se še kaj dobi ali pa smo brez takih predmetov, ki se potrebujejo skoraj vsako uro.

Obdačenje tkanin iz stanične volne

Sprememba uredbe o skupnem davku na poslovni promet

»Službene novine« z dne 27. novembra t. l. so objavile naslednjo uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet:

Cl. 1. — Odst. 5. pri e. t. št. 277/409 se spremeni in se glasi:

»Izdelki in tkanine iz bombaža, volne in drugega rastlinskega materiala, ki vsebujejo fioeco ali stanično volno (Zellwolle), plačajo skupni davek v notranjem prometu po stopnji 8%, pri uvozu pa 10%, vendar pa se v notranjem prometu od pripadajočega skupnega davka na finalno blago mora odbiti dokazano plačani skupni davek na uporabljeno predvino. Na isti način plačajo skupni davek tkanine in izdelki iz čistega fioeca ali stanične volne.«

Cl. 2. — V opombi pri e. t. št. 327/459 se dodaja določba:

»Predvina iz čistega fioeca ali stanične volne ko tudi predvina iz fioeca ali stanične volne, ki vsebujejo bombaž, volno ali drug rastlinski material in ki služijo za industrijsko predelavo, plačajo skupni davek v notranjem prometu po stopnji 4%, pri uvozu pa 5%, dočim v ostalih primerih plačajo skupni davek v notranjem prometu po stopnji 8%, pri uvozu pa 10%.«

Podjetja, ki so zavezana voditi knjige in izkaze, predpisane v § 9. zakona o skupnem davku pri uvozu in v domačem prometu, morajo dokazati s potrdilom pristojne zbornice, da nabavljajo blago za lastno predilnico, ozir. pletilnico, tkalnico ali za industrijsko predelavo predvina v sukanec.

V predilnicah, ki iz surovega fioeca ali stanične volne izdelujejo tkanine, je obsežen davek na pre-

divo, uporabljeno za tkanine, v skupnem davku na tkanine.

Kdor z barvanjem dodela predvino, nabavljeno od koga drugega zaradi nadaljnje prodaje ali osebne potrošnje, plača davčni dodatek 1% vrednosti dodelanega blaga.

Odkodnina, prejeta za barvanje predvina za račun potrošnika ali druge osebe (podjetja), ki barvano blago naprej prodaja ali samo troši, se zavezana splošnemu davku na poslovni promet.

Vse prej navedeno blago iz fioeca ali stanične volne oz. iz mešanice fioeca ali stanične volne z bombažem, volno ali drugim rastlinskim materialom, ni zavezano luksuznemu davku.

Cl. 3. — Sedanja opomba pri e. t. št. 328/460 se spremeni in se glasi:

»Svilena vata, ki se dobiva v domačih tkalnicah iz odpadkov surovega svilenega predvina, je obsežena s skupnim davkom v e. t. št. 326, 327 in 329.

Velja pripomba k e. t. št. 326/458. Fioeco ali stanična volna, če ju uvažajo domače predilnice zaradi predelave, se oproščata plačila skupnega davka, v ostalih primerih pa znaša skupni davek po stopnji 3'5%.

Hidroskopska ali antiseptična vata iz čistega fioeca ali stanične volne oz. mešanice fioeca ali stanične volne z bombažem plača skupni davek v notranjem prometu po stopnji 6'5%. pri uvozu pa 10%.

Vse prej označeno blago iz fioeca ali stanične volne oz. mešanice fioeca ali stanične volne z bombažem, volno ali drugim rastlinskim materialom ni zavezano luksuznemu davku.

Cl. 4. — Na koncu opombe pri e. t. št. 331/463 se doda naslednji odstavek:

»Tkanine in izdelki iz čistega fioeca ali stanične volne plačajo davek po stopnjah iz 5. odst. opombe pri e. t. št. 277/409. To blago ne plača luksuznega davka.«

Cl. 5. — Koncu opombe pri e. t. št. 356/490 se doda naslednji odstavek:

»Blago iz te tarifne postavke, proizvedeno iz čistega fioeca ali stanične volne oz. iz mešanice fioeca ali stanične volne z bombažem, volno ali drugim rastlinskim materialom, plača pri uvozu skupni davek po stopnji 12'5%, ni pa zavezano luksuznemu davku.«

Cl. 6. — Ta uredba stopi v veljavo z dnem njene objave v »Službenih novinah«, uporabljati pa se začne 1. decembra 1940.

Za blago, ki bo dne 1. decembra nezacarinjeno na carinarnicah, se začno uporabljati nove stopnje tarife skupnega davka od tega dne.

Za vse nabave na račun države in samoupravnih teles, ki se izvrše po 30. novembru, toda na podlagi do tega dne sklenjenih kupčij, se pobira skupni davek po stopnjah dosedanje tarife.

Določena je prodajna cena za riž

Iz Beograda poročajo, da je bil dosežen sporazum o ceni domačega in tujega riža na našem trgu. Luščilnice riža bodo prodajale riž inozemskega izvora po 10'60 din za kg na debelo franko kupčeva postaja. Ker pa se ne mara delati konkurenca domačemu rižu, bodo dejansko prodajale luščilnice tuj riž po 12 din kg na debelo, razliko 1'40 din pa bodo dobili Prizad oz. Pogod in Prevod, ki bodo iz tega denarja ustvarili posebne fonde za pospeševanje domačega kmetijstva. Razume se, da bo dobil Prizad samo ono razliko, ki se bo prodala izven banovine Hrvatske in dravske banovine, Pogod bo dobil to razliko od riža, ki se bo prodal v banovini Hrvatski, Prevod pa od riža, ki ga bo kupila Slovenija.

Južnosrbijanski riž pa se bo po odloku bana vardarske banovine prodajal po 12'80 din za kg franko postaja Kočane, ostali riž pa po 12 din. Ta cena velja le za trgovino na debelo.

V detaljni trgovini pa bo cena riža po informacijah iz Beograda 15 din. Pričakovati je, da bodo kontrolne oblasti v najkrajšem času izdale podrobna navodila o prodaji riža.

Potrošniki s to rešitvijo seveda ne bodo zadovoljni in vse kaže, da tudi v resnici ni dobra. V sedanjih časih opustitev lepe prilike, da se poceni tako važno živilo, kakor je riž, samo zato, da se ustvarijo neki fond za pospeševanje kmetijstva, pač ne more prepričati potrošnikov o umestnosti takšnega ukrepa. Vsi ti fondi, ki kar nenehoma nastajajo, so mnogo preveč nepopularni. In po pravici, ker so dosedaj pokazali še presneto malo koristi.

zvečer v veliki Unionski dvorani

NOVINARSKI KONCERT

LJUBLJANSKE FILHARMONIJE

v prid revnim ljubljanskim dijakom

SPORED:

Simfonije: Arniča, Skerjanca,

Čajkovskega in A. Dvořaka.

Solist: rektor Anton Trost.

Dirigira: Drago M. Sijanec.

Davčni svetovalec

Popravek

V zadnjem »Davčnem svetovalcu«, v sestavku »Odmera posebne prispevka za narodni obrambni fond« se mora glasiti drugi stavek četrtega odstavka pravilno takole:

V ta skupni davčni predpis (osnovo) pa se ne vnašajo; davek na poslovni promet (splošni in skupni), luksuzni davek in vojna. (V objavi je bila izpuščena besedica »ne«.)

Ali se mora skupni davek plačati tudi od računskega kolka, ki se odjemalcu posebej zaračuna?

G. E. R. v Lj. — Vprašanje: Pri nas je postalo aktualno vprašanje, ali podlega davku na poslovni promet tudi v fakturi odjemalcu posebej zaračunjen fakturni kolek. Gre za načelno vprašanje, ker je zaračunjen kolek le odškodnina za naš dejanski izdatek.

Odgovor: Po členu 6. zakona o davku na poslovni promet se plača ta davek od vsega, kar je plačnik davka prejel od druge pogodbenice strani. Po zakonu se smejo odbiti samo državne in samoupravne trošarinske davščine. Ker je fakturni kolek taksa, ne pa trošarina, je jasno, da je premetni davek plačati tudi na fakturni kolek, ako se v fakturi posebej zaračuna. V tem smislu obstojajo že nekatere razsodbe upravnega sodišča.

Prenosna taksa

G. F. L. — Vprašanje: Kupil sem od neke družbe, za katero vem, da plačuje dopolnilno prenosno takso, neko nepremičnino in pričakoval sem, da bom radi tega plačal samo polovico prenosne takse. Proti pričakovanju pa je davčna uprava pobrala celo takso. Ali imam kaj upanja, da bi bila prošnja za povračilo plačane takse ugodno rešena?

Odgovor: Za prenose premoženja od osebe, ki je zavezana dopolnilni prenosni taksi na osebo, ki ni zavezana tej taksi ali obratno, se plačuje polovica redne prenosne takse (1/2 od 6%) le pod pogojem, ako se kupi dopolnilni prenosni taksi zavezana nepremičnina od kake nadarbine in cerkvene ali posvetne ustanove, samostana, občine, zadruga, družbe in drugega društva, katerih članom ne pristoji noben delež osnovne imovine. Nasprotno pa, ako kupite nepremičnino od kake delniške ali druge pridobitne družbe in društva, katerih članom pristoji neki delež osnovne imovine, pa morate plačati celo prenosno takso. Po takšni tarifi uživajo ugod-

Eden pogoj uspešnega diriganega gospodarstva je tudi ta, da razpolaga to z zadostnim številom strokovno kvalificiranih moči. Kajti brez kvalificiranih delavcev, brez visoko usposobljenih gospodarskih strokovnjakov se ne more povečati in zboljšati proizvodnja. Tudi najbolj preudarjeni predpisi nič ne pomagajo, če ni ljudi, ki bi jih znali izvesti v njih celotnem obsegu. Dirigirano gospodarstvo brez dobrih strokovnih moči mora obstati na pol pota.

Skrb za dobro strokovno naobrazbo naraščaja, skrb za vzgojitev visoko kvalificiranih delavcev, obrtnikov in inženirjev bi morala zato biti ena prvih nalog diriganega gospodarstva. Šele s pomočjo dobrega strokovnega osebja se morejo začeti izvajati načrti za napredek našega gospodarstva.

Žal pa se mora ugotoviti, da se pri nas sicer mnogo govori o diriganem gospodarstvu, da se to deloma tudi že izvaja, da pa se čisto pozablja na zboljšanje strokovne naobrazbe in da se niti ne pritegujejo k sodelovanju vsaj oni strokovnjaki, ki jih imamo. Tako moramo skoraj za vse uredbe, ki so bile izdane v zadnjem času, konstatirati, da so bile izdelane brez vsakega sodelovanja gospodarskih strokovnjakov in praktikov. Seveda slabe posledice tega nesodelovanja niso izostale, kakor je posebno jasno dokazala uredba o kontroli lesnega izvoza, ki je ostala brez prehodnih določil in s tem povzročila največjo zmešnjavo.

To neupoštevanje gospodarskih strokovnjakov in praktikov dokazuje, da nekateri naši odločujoči činitelji omalovažujejo pomen strokovne naobrazbe in da zato tudi ne posvečajo zboljšanju strokovne naobrazbe one pažnje, ki bi jo morali. Silno malo se gleda na to, da bi se nudila obrtnikom možnost, da se seznanijo z novimi tehničnimi pridobitvami in da na poučnih tečajih izpopolnijo svoje znanje. In vendar je koristna industrializacija dežele, ki bi vsekakor morala biti ena glavnih točk našega gospodarstva, brez obrtnikov nemogoča. Tudi za boljše opremo obrtniških obratovalnic javne oblasti nič ne store, temveč je vse prepuščeno iniciativi obrtnikov, ki pa dostikrat tudi pri naj-

nost glede izmere prenosne takse samo družbe, pri katerih nimajo člani nobenega deleža na imovini. Očividno niste nepremičnine kupili od take družbe, zbog česar morate plačati celo prenosno takso.

Premalo strokovne naobrazbe

boljši volji zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo nič storiti.

Tudi za strokovno naobrazbo vajencev in pomočnikov se stori mnogo premalo. Še danes je na tisoče vajencev sploh brez slehernega pouka in tudi brez vsake možnosti, da pridejo do tega pouka. Ko pa kljub temu postanejo pomočniki, imajo le nekateri priliko, da si izpopolnijo svojo naobrazbo. Kajti pri nas je denar za vse mogoče stvari, le zdravim in sposobnim mladim ljudem se nič ne pomaga, da bi prišli naprej. A v ta namen naloženi denar bi se najbolj bogato obrestoval.

Včasih so si obrtniki pomagali s tem, da so šli v tujino in tako v strokovno naprednih obratih izpopolnili svoje znanje. Danes tudi te možnosti naobrazbe ni več, danes preostajajo samo poučni tečaji. Ti pa se morajo zato organizirati na čim širši podlagi, da se bodo redno prirejali v vsakem večjem kraju in za vsako važnejšo stroko.

Sedaj je doba, ko se sestavljajo novi proračuni države, banovin in občin. Dolžnost vlade bi morala biti, da gleda na to, da bodo v teh proračunih tudi primerne postavke za strokovno šolstvo in za stro-

kovne tečaje. Napraviti bi se moral cel načrt, da po nekaj letih ne bo več vajenca, ki ne bi imel prilike za strokovno naobrazbo. Vsaka občina mora zato skrbeti, da nekaj stori za dvig strokovnega šolstva in s tem bo delala tudi za svoje interese. Kajti strokovno znanje je najboljšo sredstvo proti brezposelnosti, ker strokovno kvalificirani ljudje vedno laže najdemo zaslužek ko nekvalificirani. Poleg tega pa ti tudi gospodarstvu mnogo več dajo ko nekvalificirani. Gospodarstvo, oprto na kader dobro usposobljenih delavcev more vse drugače napredovati ko gospodarstvo brez takšnih delavcev.

Skraini čas je že, da ne bodo naši ljudje v livarnah in velikih gospodarskih podjetjih le na podrejenih mestih, temveč na vodilnih. V to pa je potrebno, da so strokovno dobro podkovani, da bodo njih izdelki na takšni višini, da bodo kos vsaki tuji konkurenci. A ne samo za obrt, trgovino in industrijo potrebujemo dobro strokovno vzgojeno naraščajo, temveč tudi za kmetijstvo. V tej smeri bi morala iti vsa naša prizadevanja in potem bo ustvarjena dobra podlaga za načrtno gospodarstvo.

Tri izdaje albuma „Ljubljana“

Tujsko prometni svet mestne občine ljubljanske je pred kratkim izdal album Ljubljane kar v treh izdajah. Luksuzno prvo izdajo javnosti že pozna po opisih v listih, ne more je pa nabaviti, ker je namenjena samo za darila ljubljanskega župana. Pravkar so pa knjigarne dobile drugo in tretjo izdajo tega albuma v prekrasni opremi, da si lahko album vsakdo nabavi za izredno nizko in res propagandno ceno din 80.—.

Album je uredil in mu napisal tudi besedilo ugledni član ljubljanskega mestnega sveta ter redni član Akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. France Stele, opremil pa ga je mestni arhitekt ing. arh. Boris Kobe. Slike albuma so reproducirane po originalnih posnetkih najboljših ljubljanskih poklicnih fotografov in amaterjev, ki na razstavah po vseh delih sveta z uspehom tekmujejo za prvenstvo. Sami avtorji albuma so torej najbolj prepričljivo jamstvo za kvaliteto višino te reprezentativne publikacije glavne mesta Slovenije, saj tudi tisk in klišei jugoslovanske tiskarne odlično predstavljajo visoko stopnjo naše črne umetnosti.

Naši fotografski umetniki Bajželj Franc, Branc Janko, dr. Dular Milan, dr. Frelih Ivo, Gogala Ivo, Hafner Janko, Ivančič A., Jereb Rudi, Kocjančič Oskar, Kornič Ante, Kunc C., Laznik Ivan, Michielli Lajo, Skerlep Janko, Šmur Joško, Šušteršič Ante, Žlebnik Janez in sodelavci jugoslovanske tiskarne so prispevali 64 slik, reproduciranih na celih straneh tako dobro, da so reprodukcije enako vredne originalom. Vse slike so priložene in enake v vseh treh izdajah. Njih izbiro je skušal dr. Stele prilagoditi poglavjem svojega besedila prve izdaje: Lega — Zgodovina — Obličje — Kulturni obraz — Umetnostno središče — Pečat naše usode, toda povsod mu je manjkalo primernih fotografij, ker ljubljanski fotografi navzile natečaju, ki ga je za ta album razpisal tujsko prometni svet, še vedno Ljubljane ne poznajo in ne vidijo z vseh strani. Zato bo spet razpisan fotografski natečaj, ki bo fotografom dal priliko za gledanje in opazovanje ter fotografiranje Ljubljane vse leto. Kljub temu pa lahko rečemo, da je album tudi ljubljancem odkril »neznano Ljubljano«, njene značilnosti, lepo-

1. decembra so trgovine zaprte

Združenje trgovcev za srez Ljubljana-okolica obvešča članstvo, da morajo biti v nedeljo dne 1. decembra, na dan praznika zedinjenja trgovine ves dan zaprte.

to in mikavnosti ter skrite zaklade visoke kulturne tradicije, povezane s Plečnikovo Ljubljano.

Dočim dr. Steletovo besedilo v prvi izdaji brez pojasnil k slikam obsega 34 strani, je v drugi izdaji njegova »Beseda Ljubljani« zgoščena na 11 strani. V tej zgoščenosti se je pa izoblikoval kristal, visoka pesem Ljubljani, kakršne slovenska literatura še ne pozna, čeprav so Ljubljano opevali v stihih in prozi največji slovenski literati. Ginjen bo ta prisrčni slavo-spev Aemoni — Amoeni, Ljubljani — Ljubljani, Ljubljani, ljubici nebes in sreče bral slehern Ljubljančan in tudi vsak Slovenec ter pozelel »Vse blagoslove tebi, Ljubljana!« Utrinki te himne našemu mestu se bodo iskri v neštetih govorih in spisih, recitatorji bodo na tem kristalu preizkušali svojo umetnost in deklamatorji po vsej Sloveniji bodo s to pesmijo v prozi poveličevali genius loci slovenske prestolnice.

Samo škoda, da je v tretji izdaji, ki je namenjena zlasti za propagando pri drugih narodih, ta prelepa pesem Ljubljani skrajšana, vendar bo pa tudi taka tujce privabila in jih ogrela za nas. V tretji izdaji je namreč besedilo skrajšano na 5 strani srbobhrvaške »Prestolice Slovenije«, na toliko strani »Die Hauptstadt Sloveniens«, na francosko »La capitale de la Slovenie« in na italijansko »La capitale della Slovenia«. Tudi pojasnila k slikam so v navedenih štirih jezikih, da bo knjiga gotovo učinkovita propaganda za Ljubljano, dobro poučen in prijeten vodnik po našem mestu in najprimernejši ter najlepši odpustek iz Ljubljane.

Naposled pa moramo prijatelje Ljubljane in lepe knjige še opozoriti, naj se požurijo za nabavo albuma »Ljubljana«, ker je tiskanih samo po 500 izvodov II. in III. izdaje ter zato to prekrasno delo v kratkem postane bibliofilska redkost.

Dobave - licitacije

Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani razpisuje prvo javno ofertno licitacijo za nabavo 8 milijonov položnic. Licitacija bo 19. decembra 1940. v tajništvu zavoda ob 11. uri dopoldne. Tam so tudi interesentom na vpogled dobavni pogoji vsak poslovni dan med uradnimi urami. Kavejo v višini 5 odstotkov (inozemci 10) zahtevane vsote morajo položiti interesenti na blagajni zavoda najkasneje do 10. ure dop. na dan dražbe.

Stane Megušar:

Prodajanje je umetnost

(Nadaljevanje.)

Znano je, da ljudje ocenjujejo najraje človeka po prvem vtisu, ki naj bi bil baš pri prodajalcu vedno učinkovit in zaupljiv. Iz tega sledi, da nevljudnost ali celo nedostojnost v vedenju ne pospešuje prodaje, pač pa jo še celo ubija. Želim vas opozoriti na nekaj značilnih primerov, tako n. pr. urejanje las, negovanje samega sebe, privatni razgovori, posebno še vpricho stranke ali celo izražanje nepovoljne kritike o odjemalcih, vse to napravi na navzočene v trgovini zelo slab vtis ter je tudi v škodo ugledu trgovine. Tudi takih je mnogo, ki se mesto izkazovanja uslužnosti kaj radi spuščajo v premišljevanje usode, kar ni nikjer priporočljivo, najmanj pa v trgovini.

Po pravkar navedenih ugotovitvah se nam nehotе vsili v misel eno najvažnejših vprašanj:

Kje prične prava spretnost prodaje?

Ko vpraša prodajalec stranko po njeni želji, mora zastaviti vprašanje tako spretno, da bo mogel dati kupec takoj jasn odgovor. Takoj z vprašanjem si mora prodajalec pridobiti popolno zaupanje kupca. Eno zlatih pravil prodaje je: Prodajalec ali prodajalka se mora znati kupec prikupiti. Zato velja pravilo: Bodi vljuden, postrežljiv, obziren, takten v vedenju in govorjenju. Za vse to pa naj velja staro pravilo: »Srednja pot najboljša pot.« Česar je premalo, dela vtis brezbrčnosti, česar je preveč — odbija.

Vse polno možnosti je, da si pridobi prodajalec naklonjenost in zaupanje kupca. Ponudi n. pr. stranki stol, pošlje ji kupljeno blago na dom, skuša zvedeti za njeno ime in naslov, da jo more ob njenem prihodnjem posetu nagovoriti že s polnim naslovom itd. Tudi o novostih bo obvestil stranko, pa še več, z dobrimi nasveti

ji bo skušal pomagati pri izbiri blaga itd.

In potem pride druga faza kupčije: razkazovanje blaga, pri čemer ne smemo nikdar prezreti važnih in pomembnih momentov.

Znano je, da se more že z razkazovanjem blaga ter pripovedovanjem o njegovih prednostih in koristih vzbuditi volja po nakupu. V ta namen se je treba vživeti in poglobiti v kupčevo duševno razpoloženje. Neizpodbitna je trditev, da uspe pri prodaji le tisti, ki se v vsakem primeru poglobi v duševnost kupca, ker ga more le tako pravilno razumeti in tudi popolnoma zadovoljiti.

Naj navedem nekaj primerov, kako se ne sme postreči strankam. Popoln prodajalec ne sme nikdar pozabiti, da je on zaradi kupcev in ne kupci zaradi njega. Na to bi pozabil prodajalec, ki bi odgovoril stranki, če vpraša ta po solidnejšem blagu: »Kdo pa še zahteva tako blago, saj že davno ni več moderno!« Ali pa n. pr.: »Cenejša

blago še ni bilo nikdar dosti vredno, zato ga tudi ne prodajamo.«

Ko se že mudimo pri predvajanju, oziroma razkazovanju blaga, bi si dovolil ponoviti, kar sem že omenil, da ni treba opozarjati na samo blago, pač pa predvsem na njegove prijetnosti, ugodnosti in posebne koristi, ki jih more dobiti predmet nudi kupcu. Vse to pa bo dober prodajalec storil na čimbolj naraven in preprost način. Zato pa se bo poslužil srednje poti, nakaar mu bo kupec že sam bolj in točneje obrazložil svoje želje. Da je treba pokazati blago kupcu v celoti in obliki ter na način, kakor to v resnici izgleda oz. kakor se uporablja, se bo zdelo vsakomur samo po sebi razumljivo in prav; vendar pa je še mnogo prodajalcev, ki menijo, da zadostuje, če pokažejo s prstom na blago.

V trgovini s steklom in porcelanom poudarja prodajalka, ki obvlada pravičen način ponudbe, da je celotna garnitura mnogo

pomembnejša in vrednejša od posameznega predmeta. Pri drugih predmetih privabi zlasti opozorilo na njih veliko praktično uporabljivost, na njih trpežnost ali na katero drugo prednost blaga.

Za pravilno in zadostno razkazovanje blaga so modernemu trgovcu dane še tudi druge prav koristne možnosti in pripomočki. V to svrhu mu služijo razne sejmiske razstave, pa tudi sam si jih lahko omisli in še prav na svojstven način, kot so n. pr. miklavžev ali božične razstave. Možnost trajnega vabljenja pa mu je brez dvoma dana v lepo ter vabljivo urejenem izložbenem oknu, ki mora mimoidoče neprenehoma vabiti, jih opozarjati in oživljati v njih želje po nakupu. Vsak način prikazovanja blaga pa more biti pripravljen in uspešen le takrat, kadar je tudi čimbolj naraven.

Naša zunanja trgovina v oktobru

Za 720 milijonov din aktivni v prvih desetih mesecih

Po uradnih podatkih smo v oktobru izvozili 188.828 ton blaga v vrednosti 372,3 milijona din, proti 247.475 tonam v vrednosti 512 milijonov din v lanskem oktobru. Naš izvoz se je torej v primeri z lanskim oktobrom znižal po količini za 58.647 ton ali za 23,7 odstotka, po vrednosti pa je manjši za 130,7 milijona din ali za 27,29 odstotka.

Uvozili pa smo v oktobru 70.496 ton v vrednosti 488,9 milijona din, lani v oktobru pa 73.652 ton v vrednosti 357,1 milijona din. Uvoz se je torej po količini zmanjšal za 3156 ton ali za 4,29 odstotka, po vrednosti pa se je povečal za 131,7 milijona din ali za 36,9 odstotka. Vidi se, da so cene močno narasle.

Naša trgovinska bilanca je bila v oktobru pasivna za 115,6 milijona din, dočim je bila v lanskem oktobru aktivna za 154,9 milijona dinarjev.

V prvih desetih mesecih pa smo izvozili letos 2.852.405 ton (lani 2.724.592 ton) v vrednosti 5.613,3 milijona din (lani 4.169). Naš izvoz se je torej v prvih desetih letošnjih mesecih po količini povečal za 127.813 ton ali za 4,69 odstotka, po vrednosti pa za 1.444,3 milijona din ali za 34,64 odstotka.

Uvozili pa smo v prvih desetih mesecih letos 1.096.160 ton blaga za 4.882,6 milijona din, lani pa 962.647 ton v vrednosti 3.988,0 milijona din. Naš uvoz se je torej dvignil po količini za 133.513 ton ali za 13,87 odstotka, po vrednosti pa za 894,6 milijona din ali za 22,43 odstotka.

Naša trgovinska bilanca je bila v prvih 10 letošnjih mesecih aktivna za 720,7, lani pa le za 181,0 milijona din.

V katere države smo izvažali

V oktobru smo izvozili blaga:

	v tisočih ton	v milijonih din
Nemčija	49,0	111,7
Italija	46,3	72,0
Švica	24,1	49,9
Češko-Moravsko	17,9	30,8
Madžarsko	24,1	24,9
Grško	4,0	12,8
Švedsko	3,6	10,8
Turško	3,3	10,6
Albanijo	8,5	9,5
Vaško	3,9	9,0
Anglijo	0,4	8,6
Argentino	3,5	7,1
S. S. S. R.	0,3	4,8
Bolgarsko	0,7	3,3
Nizozemsko	1,0	2,2
U. S. A.	0,07	2,0

V druge države smo izvozili manjše količine. Vsem smo izvozili 118,8 tisoč ton v vrednosti 372,2 milijona din.

Naš uvoz po državah.

	v tisočih ton	v milijonih din
Nemčija	33,8	305,2
Italija	2,3	60,0
Madžarska	6,4	27,1
Rumunija	13,6	21,5
Češko-Moravsko	6,3	21,1
Grška	1,1	16,4
Švica	1,1	9,5
Slovaška	1,4	8,4
Brazilija	1,2	4,9
Bolgarska	4,2	4,3
Turčija	0,2	3,4
U. S. A.	0,05	2,0
Švedska	0,3	1,6

Iz drugih držav smo uvozili manjše količine. Skupaj uvoz 70,4 tisoč ton v vrednosti 488,8 milijona din.

60—80, race 22—28 in purani 45 do 90, kunje 12—40 din (zajci so se nekoliko podražili).

Na ribjem trgu so sedaj večinoma le belice, ki jih prodajajo po 9—10 dinarjev za kilogram. Morske ribe so neenotne v ceni, ki se ravna po dovozu in znaša za ribe po kakovosti 14—34 dinarjev za kilogram.

Z divjačino je letos trg v Mariboru precej slabo založen, tako da ni mogoče prav nastaviti cene. Lanska zima je živad precej pobrala in ji lovci sedaj prizanašajo, da si zopet opomore in se razplodi. Povprečno se lahko reče, da so se cene v enem letu zvišale približno za polovico.

Mlečni izdelki. Mleko 3 in smetana 12,50—15 dinarjev za liter, surovo maslo 44—48, čajno maslo 55—58, kuhano maslo 50—54 in domači sir 12 dinarjev za kilogram, jajca po 1,75—2 in konzervirana jajca po 1,50—1,75 din.

Zelenjava. Krompir je ostal v ceni nespremenjen, ker ga je tržno nadzorstvo že pred tedni maksimiralo; prodaja se po 1,60 din za kilogram ali po 11 dinarjev za merico po približno 7 kilogramov. Nadalje veljajo: čebula 2,50—3, česen 8—12, kisl zelje 5, kisl repa 3 (za dober dinar več kot lani) in hren 7—9 dinarjev za kilogram; karfiola 2,50—10 dinarjev, dalmatinska tudi 12 din za kilogram; ohrovt 0,50—2, zelena 0,50—3, jedilne buče 0,50—4, endivija 0,50—1,50 in por 0,25—1 dinar za glavo; repa 2—5 in koleraba tudi 2—5 kosov za 1 din.

Sadni trg postaja vedno bolj pičel, saj smo že visoko v kolektarju in je bila letina letos zelo slaba. Jabolka so draga in stanejo 8—12 din za kilogram in to v Mariboru, sredi sadnega okoliša, kjer si dobil prejšnja leta najboljšo sadje na pol zastonj. Hruške so po 10—16 din kg. Od ostalega sadja dobiš le še suhe češnje po 16—24 in orehe po 16, luščene pa celo po 48 dinarjev za kilogram. Kostanja je še nekaj, ali droban je; prodajajo ga po 4—6 din za kilogram ali pa po 2,50—4 dinarje za liter. Ostalo sadje je južno in ima menda po vsej Sloveniji enako ceno.

Zito se na drobno prodaja na trgu na litre in stane pšenica 2,75 do 3, rž in ječmen 3, kornuza 2,50 do 3,50, oves in ajda 2, proso 3 do 3,50, proseno pšeno 7, ajdovo pšeno 7—8 in fižol 4—6,50 dinarjev za liter.

Na tržišču krme stane sedaj v Mariboru sladko seno 130—135, kisl 120, otava 100 in pšenična slama 80 dinarjev za metrski stot.

Doma in po svetu

Splošno prevladuje mnenje, da je zaenkrat odvrnjena vsaka nevarnost, da bi se vojna razširila tudi na balkanske države. Nastalo je splošno pomirjenje.

Madžarski zunanji minister Csaky je v svojem govoru pred zunanjim odborom parlamenta govoril tudi o Jugoslaviji ter med drugim dejal, da je madžarska vlada pripravljena še bolj okrepiti svoje zveze z Jugoslavijo, če je istih misli tudi Beograd. Ni v interesu Madžarske, da bi bila Jugoslavija politično ali gospodarsko oslabiljena. Enako je tudi v korist Jugoslavije, da ima na severu močnega soseda. S skupnim prizadevanjem se mora obnoviti mir na Balkanu.

Predsednik Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj Nedeljko Savič je bil sprejet od trgovskega ministra dr. Andresa, kateremu je poročal o potrebah in zahtevah trgovstva.

Na seji vlade je trgovski minister dr. Andros obširno poročal o sanaciji Jugoslovanskega Phönixa ter je bilo njegovo poročilo sprejeto. Upati je, da bo sedaj vendar to vprašanje rešeno.

Zaradi izgredev na zagrebški univerzi je univerzitetni senat odredil, da bo univerza en teden zaprta.

Zaradi velike škode, ki so jo napravile povodnji, je vlada odredila, da prisilsko poplavljenec na pomoč z enim milijonom din.

Na spomladanskem velesojmu v Leipzigu, ki bo od 2.—7. marca, bo sodelovala tudi Jugoslavija s kolektivno razstavo.

Zagrebska občina je odstopila zagrebškemu trgovcu 100 vagonov zelo dobrih bukovih drv, toda pod pogojem, da enemu potrošniku ne prodajo več kot eno klastro drv.

Kancelar Hitler je daroval 200 tisoč mark kot svoje osebno darilo za žrtve potresa v Rumuniji.

Nemški dopisni urad je z ozirom na neke njujorske vesti ponovno demantiral vest, da bi Nemčija pripravljala neko novo diplomatsko ofenzivo miru.

Britanski kmetijski minister Hudson je izjavil, da je britanska vlada sklenila, da jamči za ohranitev sedanjih cen tudi še leto dni po zaključku mira. Vlada pa je tudi sklenila, da se mora agrarna proizvodnja v Angliji na vsak način povečati.

Bolgarska vlada demantira vesti o nekem revolucionarnem gibanju na Bolgarskem.

V Sofiji je prišlo ponovno do hudih dijaških demonstracij.

Grki pričakujejo, da bodo italijanske čete v kratkem začele veliko protiofenzivo. V Albanijo prihajajo vedno nove italijanske čete, ki se takoj pošiljajo na fronto. Po nekkih vesteh so Italijani demontirali topove na jugoslovanski meji in jih poslali proti grški fronti.

Avstralske in novozelandske čete so na grškem bojišču že večkrat bile v borbi z italijanskimi četami. Zaradi zatemnitve v Amsterdamu je padlo in utonilo v prekopih 150 oseb.

Madžarska bo organizirala na Sedmograškem nov armadni kor, ki bo motoriziran in najbolj moderno opremljen.

Letalo z novim guvernerjem Sirije, bivšim pariškim policijskim prefektom Chiappom se je ponesrečilo in padlo v morje.

Japonci so zasedli Saigon, čeprav niso na to pristale francoske oblasti. Sedaj urejujejo z vso naglico v Saigonu pomorsko oporišče.

Japonska bo 30. novembra uradno priznala vlado Vančingveja v Nankingu.

Na vse tri številke »Trgovskega lista«

naj se naroči vsak trgovec, ker le tako bo popolnoma informiran o vseh važnejših gospodarskih dogodkih ter o novih predpisih. Poleg tega pa bo na ta način tudi krepko podprl svoje strokovno glasilo, da bo moglo to še uspešneje braniti njegove interese!

Upoštevajte to in postanite naročnik na vse tri številke!

Sejmi

1. decembra: Trbovlje;
2. decembra: Kranj, Novo mesto, Zagorje ob Savi, Ormož, Koračice;
3. decembra: Novo mesto, Ormož, Ptuj, Planina, Šmarje pri Jelšah, Slov. Konjice, Dolnja Lendava;
4. decembra: Krško, Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje, Mežica, Šmarje pri Jelšah;
5. decembra: Mokronog, Lož, Videm ob Drpi, Turnišče;
6. decembra: Žužemberk, Maribor, Dobrna, Sevnica ob Savi, Sveti Nikolaj v Polju, Vuzenica, Murska Sobota;
7. decembra: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci okr. Murska Sobota.

Položaj na živilskem trgu nespremenjen

Cene so se v Mariboru nekam ustalile

Zadnje tedne so se cene na živilskem trgu v Mariboru nekam ustalile in ni zaznamovati večjih razlik navzgor. Seveda se ne smemo vdajati iluziji, da se je porast cen že ustavil. Vse kaže, da gre za tišino pred večjim skokom cen, ki ga povzročijo večje povpraševanje pred velikimi prazniki, kakršna sta božič in velika noč. Gospodinje se pripravljajo že za nakup raznih dobrot za praznike, kolikor seveda dopušča mošnjček.

Trenutno so cene na živilskem trgu v Mariboru za glavne predmete prehrane naslednje:

Mesni trg. Pri mesarjih je meso maksimirano. Špeharji prodajajo svinjsko meso po 20, izluščeno 22

do 24, riba 23—24, zajec 22, salo 24, slanina 23—24 (pri mesarjih slanina vojvodinskih svinj 27), pljuča 12, jetra 13—14, reberca 18 in glava z jezikom 10—12 dinarjev za kilogram, ledvice 3—4 in noge takisto 3—4 din za komad.

Perutnina. Trg je dobro založen in veljajo piščanci 30—80 dinarjev za par, kokoši 28—38, gosi

**PRELOG
KARL
Ljubljana**

Najugodnejši in najcenejši nakup perila za dame, gospode, kakor tudi za otroke, volne, bombaža, svile, nogavic, rokavic, plenitnin i. t. d., i. t. d.

Židovska ul. 4
Stari trg št. 2
Tyrševa c. 22

Dobro vpeljeno trgovino

v prometnem kraju kupim ali vzamem v najem za več let. Tozadevne ponudbe na upravo „Trg. lista“ pod značko 1941

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štracice, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižnice, risalne bloke itd.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje! Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rucnimi srci, našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

V časih skrajnih zaslužkov vpeljite v svoji trgovini redilni prašek za prašiče

Prodajna cena din 8.—, nabavna cena din 6,50 pri odjemu najmanj 13 zav. tov.

Pri odjemu 23 zav. din 6,25, pri odjemu 46 zav. din 6.—, vse fco po pošti. — Pri večjem odjemu zahtevajte posebno ponudbo.

Delamo stalno reklamo v časopisih, tako da Vam je prodaja zelo olajšana. Zaloga za Kranjsko DROGERIJA KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1. — Zaloga za Štajersko DROGERIJA KANC, Maribor, Gospodarska ulica 33.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

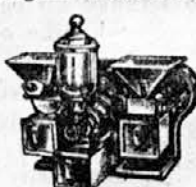
Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Priprave za praženje kave

od 1 1/2 kg vsebine in več električni mlinčki

za mletje kave, orchov, maka, sladkorja, začimb i. t. d.

VICTORIAWERK OTTO SWADLO WIEN XII/4